

Fórum:Testy/Esej/Podrobnosti

Esej může být zadán dvěma základními způsoby:

1. Testovaný dostává otázku nebo sadu otázek, na něž má odpovědět ve stanoveném čase. Dodržují se pravidla obvyklá u zkoušek, není povoleno používat žádné zdroje informací.
2. Zadává se téma eseje. Testovaný píše esej ve vymezeném čase, ale smí používat různé zdroje informací. V některých případech se témata eseje dokonce sdělují testovaným předem.

V prvním případě je výsledek více závislý na znalostech zkoušeného a na jeho paměti. V každém případě esej dobře testuje schopnost komplexního zpracování odpovědi na obtížnou otázku (někdy dokonce na otázku, jejíž řešení není dosud známé, nebo kterou ani není možné za stávajícího stavu poznání zodpovědět). Předpokladem úspěchu testovaného jsou ovšem také jeho vyjadřovací schopnosti, znalost jazyka a další. Zkoušení pomocí eseje je racionální, pokud chceme testovat i tyto schopnosti. V případě, že máme hodnotit pouze přesně definované okruhy znalostí a dovedností, které nesouvisejí se zběhlostí v používání jazykových prostředků, je vhodnější sáhnout po jiném formátu otázek.

Pokyny pro zadávání eseje

1. Rozhodněte, zda testování budou moci při psaní eseje používat nějaké zdroje informací.

Záleží na tom, zda vyžadujeme, aby si student přesně pamatoval větší množství dat z oblasti, kterou má v eseji zpracovat, nebo zda chceme spíše testovat, jaký má ve zkoušené oblasti přehled a jak dokáže informace zpracovávat.

2. Vyberte problém, který je možné uspokojivě pojednat v čase, který bude pro psaní eseje k dispozici, popřípadě jednoznačně vymezte určitou podotázku, kterou se mají zkoušení zabývat.
3. Zadání formulujte jednoznačně. V zadání se vyhněte "chytákům", záporům, zkratkám apod.
4. Popište, jak strukturovanou odpověď očekáváte, popřípadě z jakého pohledu má být problém zpracován.
5. Pojmenujte myšlenkové pochody, které chcete v odpovědi hodnotit. Namísto slov *popište*, *vysvětlete* používejte raději *porovnejte*, *doporučte*, *odhadněte další průběh*, *interpretujte výsledky*, *navrhnete další postup* apod.
6. Nezadávejte kontroverzní témata, u nichž lze považovat za přijatelné i značně rozdílné názory.
7. Napište modelovou odpověď nebo seznam součástí, které má mít správná odpověď.
8. Zadání vyzkoušejte na malé skupině lidí, o kterých lze předpokládat, že znají správnou odpověď. Zkontrolujte, že v odpovědích této skupiny se objevily všechny položky, které mají být součástí správné odpovědi. Každá položka se musí objevit aspoň v některé odpovědi z této skupiny.
9. Nechejte zadání zkontrolovat třem recenzentům.

Pokyny pro hodnocení eseje

1. Každý esej by měl být ohodnocen dvěma hodnotiteli, kteří pracují nezávisle na sobě. Pokud to není možné, měl by jeden hodnotitel ohodnotit stejnou otázku všem testovaným osobám.
2. Všichni hodnotitelé by se měli seznámit s odpověďmi všech testovaných na otázku, kterou bodují.
3. Je vhodné poskytnout hodnotitelům modelové odpovědi pro jednotlivé známky. Modelové odpovědi by měly odpovídat hranicím mezi známkami (tedy pokud se např. otázka známkuje od A do E, měli by hodnotitelé mít k dispozici modelovou odpověď, která odpovídá hodnocení mezi A a B, další pro B/C atd.).
4. Pokud není možné vypracovat modelové odpovědi pro hodnocení, vypracujte osnovu hodnocení.
5. Odpovědi by měly být hodnocené anonymně.